

O SMOLÍČKOVÍ PACHOLÍČKOVÍ

a cizích návštěvnicích
v domácím počítači

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

Vydání elektronické knihy Kyberpohádky II bylo podpořeno v rámci realizace projektu
„National Coordination Centre in the Czech Republic“, project number: 101127941

O SMOLÍČKOVI PACHOLÍČKOVI

a cizích návštěvnicích v domácím počítači

Centrum
Kybernetické
Bezpečnosti

0 Smolíčkovi Pacholíčkovi

a cizích návštěvnicích v domácím počítači

Byl jednou jeden malý chlapeček, který žil v lese u zlatoparohatého jelena. Jmenoval se Smolíček. Jelen se o něj hezky staral a chránil ho před různými nástrahami. Celý den na svém hřbetě vozil Smolíčka po lese. Chlapec se krmil lesním ovocem, nejraději měl jahůdky, a hrál si s lesními zvířátky. Kromě toho spolu trávili čas také na internetu. Pouštěli si společně písničky a dívali se na videa lesních zvířátek.

Jednoho dne se jelen musel vydat hledat nové pastviny daleko od domova. Tak daleko ještě od Smolíčka nikdy nebyl. Smolíček musel zůstat doma sám a trochu se bál. Jelen proto připevnil ke vchodu do chaloupky kameru, která natáčela vše, co se tam děje. A nejen to. Uměla se dokonce jako kouzlem připojit k telefonu jelena a ten tak mohl i daleko od domečku sledovat, jestli je Smolíček v bezpečí. „Počkej na mě Smolíčku a nikomu neotvírej,“ přikázal mu jelen. „Uč se do školy, hraj si a přečti si i novou knížku, kterou jsem ti dal k svátku. A neboj se tu sám, budu stále svým mobilním telefonem připojen na naši novou bezpečnostní kameru a hned budu vědět, zda je tu vše v pořádku. Nic se nemůže stát.“

Smolíček poslechl, chvíli si četl, pak si hrál s hračkami a nakonec si pustil počítač. Zprvu si pouštěl písničky a potom si na internetu našel mapu, aby se podíval, kam až se jelen vypravil.

Tu najednou uslyšel šramot a nějaké hlásky. Zvuky šly ode dveří. Šel tedy blíž a uslyšel: „Smolíčku, Pacholíčku, připoj nás k internetu na chvíličku! Jen dva tablety si zapneme, na internet se připojíme a hned zase půjdeme.“

Byly to Jezinky. Jelen Smolíčka před nimi vždy varoval. Říkal, že jsou zlé, a mohly by Smolíčka odnést do dalekých lesních bažin. Teď ale Smolíček Pacholíček váhal, domů do světničky by je nepustil, nikdy! Ale pustit je přes jejich počítač na internet? „Nemůže se přece nic stát,“ říkal si pro sebe. „A pak, kdyby se něco stalo, máme tu přece tu novou kameru. Jelen by se dozvěděl, co se stalo a přispěchal by mi na pomoc,“ pomyslel si Smolíček. A tak Jezinkám prozradil heslo, díky kterému se mohly přes jejich počítač připojit k internetu.

Jezinky se hned připojily. Smolíček netušil, že vychytralé Jezinky se díky připojení mohou dostat také ke kameře a celou ji ovládnout. A to se také stalo! Než se Smolíček nadál, Jezinky kameru ovládly a vypnuly, a tak se mohly bez

obav z jelena dostat ke Smolíčkovi. Jelen se nic nedoví, nic na mobilu neuvidí. Vší silou se začaly dobývat dovnitř a než se Smolíček nadál, už stály v chaloupce. Smolíček nevěděl, jak je možné, že mu jelen nespěchá na pomoc. Vždyť na svém mobilu musí vidět, co se děje. A tak začal plakat a volat ze všech sil: „Za hory, za doly mé zlaté parohy, kde se pasou? Smolíčka Pacholíčka Jezinky pryč nesou!“ Měl obrovské štěstí. I když kameru Jezinky vypnuly, vítr váł děti správným směrem a Smolíčkův hlásek se tak k jelenovi přece jen zanesl. Mohutnými skoky spěchal na pomoc! A když dorazil do chaloupky, ještě nebylo pozdě. Jakmile totiž Jezinky slyšely dusot kopyt, vzaly nohy na ramena a utekly.

Smolíček vyprávěl jelenovi, co se stalo. Že dveře neotevřel, a přesto se dostal do nebezpečí. Jelen ho poučil, že nikdy nesmí nikoho neznámého připojovat k jejich počítači do internetu. To Smolíček nevěděl. Ale přesvědčil se, jak to může být nebezpečné.

Smolíček se od té doby vždy řídil radami dobrého jelena. Oba byli rádi, že vše dobře dopadlo.

Vysvětlivky

Milí čtenáři Kyberpohádek,

ptají se Vás děti na počítačové termíny v Kyberpohádkách? V této kapitole „první pomoci“ jsme pro Vás připravili velice stručné a základní vysvětlení odbornějších pojmů.

Internet. Celosvětové propojení počítačových sítí, které jsou samy o sobě tvořeny různými elektronickými zařízeními, např. počítači, mobilními telefony, tablety atd. Toto propojení umožňuje téměř všem lidem na světě mezi sebou komunikovat, posílat si např. fotografie, videa, texty a sdílet informace s ostatními uživateli nebo si informace dohledávat.

Pouštět si písničky (na internetu). Poslouchat hudbu (písničky), které však posluchač nemá uložené ve svém počítači, tabletu či mobilu, ale prostřednictvím internetu hudbu stahuje ze vzdáleného úložiště a může tak rovnou poslouchat.

Kamera (u vchodu) natáčí vše, co se tam děje. Bezpečnostní kamera, která svojí orientací snímá předem zamýšlený prostor, např. vchod do chaloupky nebo prostor uvnitř chaloupky. Kamera přenáší signál prostřednictvím internetu do vzdáleného zařízení, např. mobilu či tabletu. O snímaném prostoru pak jeho vlastník či obyvatel má přehled i v době, kdy zde sám není přítomen. V případě narušení či napadení tohoto prostoru může na tyto události nějak reagovat, např. zavolat policii.

Najít mapu (na internetu). Prostřednictvím internetu je možné zhlédnout ohromné množství informací, obrázků, videí apod. Mimo jiné jsou k dispozici pro prohlížení i mapy, které lze různě přibližovat, a především v nich dohledávat konkrétní místa, objekty, plánovat trasy a provádět mnoho dalších akcí.

Připojit tablety do internetu. Umožnit datové připojení tabletů k internetu (v daném případě zřejmě) prostřednictvím domácí wi-fi sítě. Díky tomu by se Jezinky rovněž mohly připojit k internetu.

Heslo (pro připojení k internetu). Řetězec znaků potřebný pro naše připojení k internetu. Silné heslo je pro neoprávněnou osobu velmi komplikované uhodnout. Slabé heslo lze uhodnout snadno (např. moje jméno, datum narození, město, ve kterém bydlím apod.) a špatně tedy chrání. Heslo má znát jen ten, kdo má mít jeho prostřednictvím někam přístup.

Ovládnout kameru. Prostřednictvím připojení k internetu získat možnost ovládat bezpečnostní kameru, tj. např. nastavovat jiný snímaný prostor, přiblížit obraz, změnit její jiné parametry či ji vypnout nebo zapnout.

Poděkování

Poděkování patří zejména tvůrčímu týmu Centra kybernetické bezpečnosti, z. ú.

Jmenovitě:

- Tomáši Müllerovi, Danielu Kočimu a Petru Jiráskovi za ideový koncept, scénář a texty.
- Tomáši Müllerovi, Danielu Kočimu, Marianě Vrbíkové, Petře Sobkové a Marku Vrbíkovi za textové provedení.
- Davidu Vlčkovi za výtvarné provedení.
- Danielu Kočimu a Davidu Vlčkovi za produkci a finální grafickou úpravu.
- Vladkovi Trešlovi a Petru Jiráskovi za zpracování vysvětlivek.

Projekt Kyberpohádky II podpořila řada významných organizací. Poděkování patří zejména společnosti Vodafone a Evropské unii za kofinancování projektu.

Děkujeme.

V Praze dne 31.12.2024

Jan Dienstbier

vedoucí projektu Kyberpohádky II,
Centrum kybernetické bezpečnosti, z. ú.

Spolufinancováno
Evropskou unií

NCC-CZ

CZECHIA CYBERSECURITY
COORDINATION CENTRE

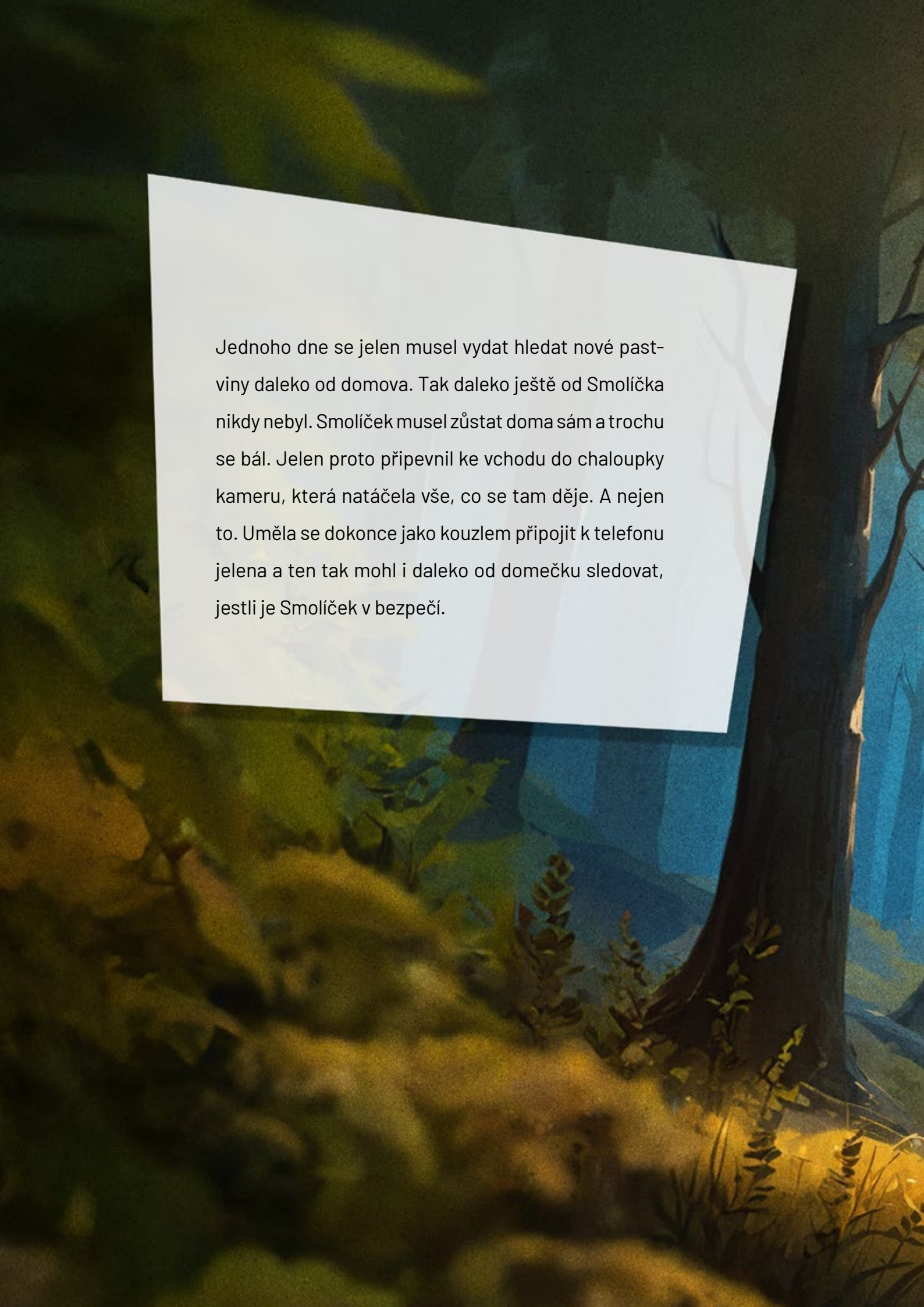

Vydání elektronické knihy *Kyberpohádky II* bylo podpořeno v rámci realizace projektu „National Coordination Centre in the Czech Republic“, project number: 101127941

vodafone

Vodafone podporuje bezpečné chování dětí na internetu a výchovu kybernetické bezpečnosti. Tipy, jak na to, najdete na vodafone.cz/digitalni-rodicovstvi. Tam si také můžete tuto knihu prolistovat v elektronické podobě.

Jednoho dne se jelen musel vydat hledat nové pastviny daleko od domova. Tak daleko ještě od Smolíčka nikdy nebyl. Smolíček musel zůstat doma sám a trochu se bál. Jelen proto připevnil ke vchodu do chaloupky kameru, která natáčela vše, co se tam děje. A nejen to. Uměla se dokonce jako kouzlem připojit k telefonu jelena a ten tak mohl i daleko od domečku sledovat, jestli je Smolíček v bezpečí.